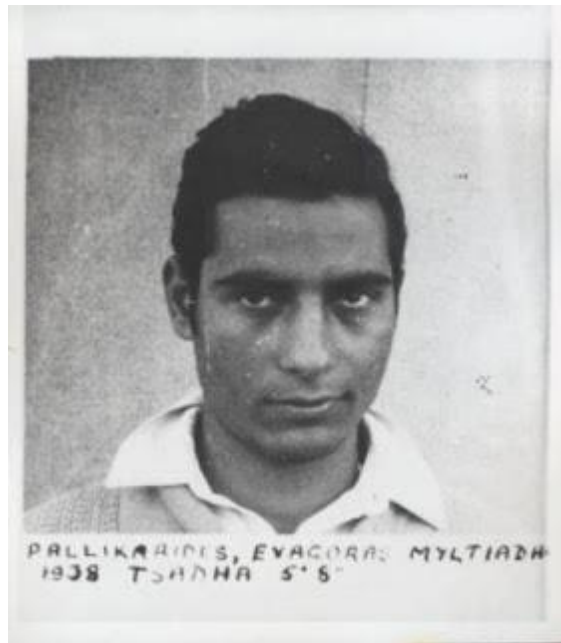

Τα μεσάνυχτα της 13ης Μαρτίου 1957 οδηγείται στην αγχώνη ο ηρωικός Ευαγόρας Παλληκαρίδης...

Ευάγγελος Μαυρογόνατος

Οδηγούμενος στην αγχώνη τραγουδά τον Εθνικό Ύμνο.

Δύο λεπτά αργότερα (14 Μαρτίου) η καταπακτή ανοίγει και ο Ευαγόρας Παλληκαρίδης περνά στην αιωνιότητα.

Ο Ευαγόρας Παλληκαρίδης είναι ένας ακόμα Μάρτυρας του αγώνα των ελληνοκυπρίων για την αποτίναξη του αγγλικού ζυγού και την Ένωση της Μεγαλονήσου με την Ελλάδα.

Γεννήθηκε στις 27 Φεβρουαρίου 1938 στο χωριό Τσάδα, της επαρχίας Πάφου.

Μπήκε νωρίς στον αγώνα, από τα μαθητικά του χρόνια κίολας.

Το 1953, σε ηλικία 15 ετών, κατεβάζει και τεμαχίζει την αγγλική σημαία στο Κολέγιο της Πάφου, κατά την ημέρα στέψης της Βασίλισσας Ελισάβετ στο Λονδίνο.

Δύο χρόνια αργότερα, συλλαμβάνεται ως μέλος της νεολαίας της ΕΟΚΑ, επειδή συμμετείχε σε παράνομη πορεία.

Φωτογραφία από τί βρετανικά αρχεία καταζητούμενων αγωνιστών της ΕΟΚΑ

PALLIKARIDES, Evagoras Myliadhou of Tsadha, formerly Ktima. Age 18; height 5'8"; light brown complexion; medium build; black eyes and hair; oval face.

Στις 18 Δεκεμβρίου 1956 συλλαμβάνεται εκ νέου και κατηγορείται για κατοχή και διακίνηση παράνομου οπλισμού.

Η δίκη του ορίζεται για τον Μάρτιο του 1957.

Στη διάρκεια της ακροαματικής διαδικασίας δεν αφήνει περιθώρια στους δικηγόρους του για να τον υπερασπιστούν.

Παραδέχεται την ενοχή του, με αξιοθαύμαστο τρόπο:

ΕΥΑΓΟΡΑΣ ΠΑΛΛΗΚΑΡΙΔΗΣ
«Είναι καλό πράγμα να πεθαίνει κανείς για την Ελλάδα. Η πιο όμορφη μέρα της ζωής μου»

«Γνωρίζω ότι θα με κρεμάσετε. Ό,τι έκαμα το έκαμα ως Έλλην Κύπριος όστις ζητεί την Ελευθερίαν του. Τίποτα άλλο».

Την επομένη της καταδίκης του Παλληκαρίδη σε θάνατο, ο κόσμος ξεσηκώνεται για να σώσει τον νεαρό μαθητή.

Οι εκκλήσεις για την απονομή χάριτος από την Ελλάδα, την Αγγλία και τις

Ηνωμένες Πολιτείες απορρίπτονται από τον άγγλο κυβερνήτη Τζον Χάρντινγκ και την αγγλική διπλωματία.

Ο Βαγορής, όπως ήταν το χαϊδευτικό του, δεν πτοείται.

Στο τελευταίο γράμμα του δηλώνει:

«Θ' ακολουθήσω με θάρρος τη μοίρα μου.

Ίσως αυτό να 'ναι το τελευταίο μου γράμμα.

Μα πάλι δεν πειράζει.

Δεν λυπάμαι για τίποτα.

Ας χάσω το καθετί.

Μια φορά κανείς πεθαίνει.

Θα βαδίσω χαρούμενος στην τελευταία μου κατοικία.

Τι σήμερα, τι αύριο;

Όλοι πεθαίνουν μια μέρα.

Είναι καλό πράγμα να πεθαίνει κανείς για την Ελλάδα.

Ώρα 7:30.

Η πιο όμορφη μέρα της ζωής μου.

Η πιο όμορφη ώρα.

Μη ρωτάτε γιατί.»

Τα μεσάνυχτα της 13ης Μαρτίου 1957 οδηγείται στην αγχόνη.

Τραγουδά τον Εθνικό Ύμνο.

Δύο λεπτά αργότερα (14 Μαρτίου) η καταλακτή ανοίγει και ο Ευαγόρας Παλληκαρίδης περνά στην αιωνιότητα.

Όσα διαδραματίστηκαν εκείνο το βράδυ, τα περιγράφει ο ίδιος ο Παπάντωνης μέσα στο βιβλίο του, «**Πώς έζησα το δράμα των Απαγχονισθέντων**»:

«Τό απόγευμα τής 13ης Μαρτίου ό διοργανωτής των εκτελέσεων κ. Λκκερ μέ ενημέρωσε περί τής εκτελέσεως τού Παλληκαρίδη και ότι έπρεπε ώς συνήθως νά παραμείνω στάς Φύλακας.

Έζήτησα νά μείνω στο σπίτι μου και νά μεταφερθώ εις τας Φύλακας ολίγον προ τής εκτελέσεως και έδέχθησαν μέ τήν υπόσχεσιν διτι πράγματι θά εύρισκόμην στο σπίτι, γιατί όπως αντελήφθην ένόμιζαν πώς θά τούς γελούσα.

Έκανονίσαμεν ή ώρα 10 μ.μ. νά ρθούν νά μέ πάρουν, όπως και έγινε. Μόλις έφθασα στάς Φύλακας, ώδηγήθην πλησίον τού Παλληκαρίδη διά νά τού μεταδώσω τήν Θείαν Κοινωνίαν.

Τον βρήκα απολύτως ήρεμον χωρίς την παραμικράν έκδήλωσιν ταραχής ή λιποψυχίας.

Τά λόγια του εις τήν συνομιλίαν μας ήσαν κοφτά και μετρημένα. Έκάθητο εις τό κρεβάτι του, πού έψαυε σχεδόν τό δάπεδον τοϋ κελλιού, και έγώ λίγον υψηλότερα σ' ένα σκαμνί.

Τον είχαν στο κελλί τοϋ Ανδρέα Δημητρίου, και στο άλλο του Καραολή είχαν τον Μάϊμάρη, πού τον κατεδίκασαν γιά φόνο.

Δύο είναι τά κελλιά τών μελλοθανάτων πλησίον τής άγχύνης, και γι' αυτό τούς δύο πρώτους τούς είχαν σ' αυτά τά κελλιά, πού είναι πολύ πληκτικά, όπως και τώρα τούς δύο αυτούς, μέ τήν διαφοράν ότι τώρα μόνον ό ένας μέ ενδιέφερε εθνικά.

Όταν συνελήφθη μέσα στο δάσος μέ ένα όπλο, πού δέν μπορούσε νά χρησιμοποιηθή. ήτο νύχτα, και οί σύντροφοι του έτρεξαν και έφυγαν, και δέν συνελήφθησαν.

Αυτός όμως δέν έτρεξε νά φύγη. και περιεργος γι' αυτό τοϋ υποβάλλω τήν έρώτησιν. – Γιατί δέν έτρεξες νά φύγης και συ όπως έκαμαν οί άλλοι;

Έσήκωσε τό πρόσωπον του και μέ είδε στά μάτια, γιατί ήτο σκυφτός, και μέ έλαφρόν μειδίαμα μου λέγει. *-Τούς επήρα γιά δειλούς, όταν τους είδα νά τρέχουν.*

Επικρατεί σιωπή. και πάλιν ερωτώ. *-Έχεις τίποτε νά μου πής, παιδί μου ; – Μετανοιώνω γιά κείνο πού έκαμα και άν ζούσα δέν θά το ξανάκαμνα.*

Δέν εννοούσε τό ότι έλαβε μέρος στον αγώνα αλλά άλλο πράγμα, τής ψυχής.

Του υπέδειξα, άν ήθελε νά αφήσει τον σταυρόν του νά τον έχωμεν ως ένθύμιον, αλλά μου λέγει: Όχι. πάτερ, θέλω νά τον πάρω μαζί μου. Λυπήθηκα, πού δέν σκέφθηκα νά πάρω άλλον μαζί μου και να τον κρατούσα ως ιερόν κειμήλιον, όπως έκαμα στους τρεις προηγουμένους.

Μετά τήν εκτέλεση τον έφερε στο λαιμό του. Τού συνέστησα νά έχη θάρρος μέχρι τέλους και νά μήν αφήση τήν εντύπωση στους Άγγλους δημίους ότι έδειλίασε. – *Έχω θάρρος, μου λέγει, και δέν θά δειλιάσω, εύχομαι δέ να είμαι ό τελευταίος.*

Τά τελευταία του λόγια ήσαν: *Τούς χαιρετισμούς μου εις όλους, και εύχομαι σύντομα τήν έλευθερίαν τής Κύπρου.*

Τού μετέδωσα τέλος τήν Θείαν Κοινωνίαν. και αφού τον έφίλησα τον απέχαιρέτησα μέ τās λέξεις, θάρρος, και νά μήν χάνης τās ελπίδας σου.

Κάποια έλπίς διασώσεως του υπήρχε μέχρι τής τελευταίας στιγμής, ήτοι τής ενδέκατης και μισής, πού έξετελέσθη. Ό Μάϊμάρης δταν μέ είδε νά φεύγω από τό διπλανό κελλί, έφώναζε και έκλαιε και έτάρασσε τήν γαλήνη και τήν σιγήν τής νύχτας γύρω από τήν άγχόνην.»